

Yhteenveto Paraisten kaupungin päättäjien vastauksista kysymyksiin saariston kehittämisestä

23.2.2022

ASUMINEN SAARISTOSSA

Asumisen ja erityisesti monipaikkaisen asumisen edistäminen näkyy sekä Paraisten kaupungin strategiassa että kaupungin toimialoilla eri tavoin. Kaupungin, sen asukkaiden ja osa-aikaisten asukkaiden etuja valvotaan monella rintamalla. Tiivis yhteydenpito liikenneviranomaisten ja liikenteenharjoittajien kanssa, edunvalvontatyö sosiaali- ja terveydenhuollon asioissa, vaikuttaminen kesälomien ajoituksen tarkistamiseksi kansallisella tasolla ovat esimerkkejä edunvalvontatyöstä, jota monipaikkaisuuden ja sitä tukevien palvelujen edistämiseksi tehdään.

Yhteistyötä asukkaiden kanssa

Kaupungin keinot vaikuttaa asuntomarkkinaan ja sitä kautta väestökehitykseen ovat Iniön alueella rajalliset. Strategiatyössä on kuitenkin nostettu vahvasti esiin ”*yhdessä tekeminen*”, mikä tarkoittaa yhteistyötä esimerkiksi kyläyhdistysten ja eri ryhmien kanssa, joiden jäsenet voivat toimia sanansaattajina ja äänitorvina sen kertomisessa, miten hyvä saaristossa on olla, työskennellä ja asua kääntäen alueen ainutlaatuinen eksotiikka voimavaraksi ja mahdollisuudeksi. Yhdessä olemme enemmän.

Rakennuslupa-asiat hoituvat helposti

Paraisten kaupungin rakennusvalvonnalla on kaupungin maantieteellisestä laajuudesta huolimatta kattava ja asiantunteva palveluverkosto. Kaupungin vaikuttamismahdollisuudet lainsäädäntöön tai rakentamista koskeviin kansallisiin määräyksiin ovat rajalliset, mutta Paraisilla on jo vuosia sitten esimerkiksi tehty päätös, jolla poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut on delegoitu viranhaltijalle, minkä johdosta lupien käsittelyajat ovat huomattavasti lyhyemmät kuntien keskimääräisiin käsittelyaikoihin verrattuna. Kaupunki panostaa myös tavanomaista enemmän ennakkoneuvontaan ja paikkakatselmuksiin, minkä johdosta asiakasta pystytään palvelemaan aina yksilöllisesti. Kaupungin verkkosivuilla ja some-kanavien kautta kaupunki viestii yksinkertaisin videoin ja kuvakaavioin miten polku muuttaa loma-asunto vakituista asumista varten on kuljettavissa.

Toimistohotellit eli hubit

Paraisten kaupungin strategiaan sisältyy toimistohotellien, ns. ”hubien” perustaminen eri kunta-alueille. Hubit ovat yrittäjien, etätyötä tekevien ja yhdistysten kohtaamispaikka. Hubi tarjoaa

erinomaiset tietoliikenneyhteydet ja muita palveluita, jotka mahdollistavat sekä etätönn että innostavan sosiaalisen ympäristön.

Vapaa-ajan asukkaat osaksi päätöksentekoa

Paraisten kaupunki näkee vapaa-ajan asukkaat tärkeänä sidosryhmänä ja tulee tiivistämään yhteistyötä heidän kanssaan. Jo tähän mennessä on pidetty satunnaisia tapaamisia, joihin ovat osallistuneet kaupunginjohtaja ja viestinnän edustus sekä elinkeinotoimi. Uuden organisaation myötä tälle työlle tullaan nimeämään yhteyshenkilö, jolloin toiminta saadaan säännöllisemmäksi. Kaiken kaikkiaan kuntalaisten osallistaminen on yksi kaupungin kärkihankkeita myös uudessa valmisteilla olevassa strategiassa. Muualla Suomessa on kokeiltu säännöllisiä kesätapaamisia, mökkitoimikuntia ja kuntalaisfoorumeita. Lähidemokratialla on arvonsa ja kaupungin tulee kuunnella herkillä korvalla osan vuotta Paraissa vapaa-aikaansa viettäviä henkilöitä. Tähän liittyen ideat vapaa-ajan asukkailta ovat myös kovin tervetulleita.

SAARISTON YHTEYDET

Kaupunki tekee tiiviisti yhteistyötä ELY-keskuksen kanssa saaristoliikenteen kehittämiseksi. Yhteisiä tapaamisia järjestetään tasaisin väliajoin ja keskustelua käydään sähköpostitse ja puhelimitse usein monta kertaa viikossa.

Valtion talousarvio asettaa raamit saaristoliikenteen laajuudelle. Toinen rajoitus on eri reittien lyhyt sopimusaika, joka on pääsääntöisesti viisi vuotta. Tämä vaikeuttaa yritysten investointeja uusiin lauttoihin. Pidempi sopimusaika mahdollistaisi nykyaikaisempien, nopeampien ja ympäristöystävällisempien alusten hankinnan.

ELY-keskus tai liikennöijä lähettää aikatauluehdotukset kommentoitaviksi ja pääsääntöisesti paikallinen aluelautakunta tutustuu ehdotuksiin ja tekee parannusehdotuksia, jotka huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.

Kaikilla ei ole mahdollisuutta käyttää autoa, joten joukkoliikennettä on parannettava. Tätä työtä tehdään sitä mukaa kuin nykyisten yhteyksien käyttö lisääntyy. Kasvava matkailijoiden määrä, tulomuuton positiivinen kehitys ja kasvava, entistä pidemmän aikaa saaristossa asuvien osa-aika-asukkaiden määrä ovat tekijöitä, jotka ovat hyvä peruste joukkoliikenteen kehittämiseksi.

Valokuituverkolla nopeita yhteyksiä saaristoon

Turunmaan kunnat tekivät jo 2000-luvun alussa kauaskantoisen päätöksen panostaa kattavaan valokuituverkkoon koko saariston alueella. Tämä investointi tulevaisuuteen on mahdollistanut luotettavien ja nopeiden verkkoyhteyksien toteuttamisen niin Paraisten kaupungin kuin kuntalaistenkin tarpeisiin yhteistyössä operaattoreiden kanssa saariston alueella.

Paraisten kaupunki osallistui Varsinais-Suomen liiton kilpailuttamaan laajakaistahankkeeseen, joka saatiin päätökseen vuonna 2020. Hankkeen tuki mahdollisti valokuituverkon rakentamisen kotitalouksille useille alueille Paraisilla normaalia markkinahintaa edullisimmilla hinnoilla. Paraisten kaupungin osuus rahoituksesta (33 %) oli hieman yli 500 000 euroa. Valtion tuen osuus oli 33 % ja valitun operaattorin (Partel Oy) 34 % kokonaiskuluista. Toteutetut seitsemän aluetta sijaitsevat Paraisilla, Nauvossa ja Korppoossa.

Edellä mainitut panostukset saariston laajakaistaverkkoon ovat luoneet mahdollisuuksia jatkokehitykseen.

EU on myöntänyt tukea Partel Oy:lle Maaseuturahaston elpymisrahastosta kuituverkon rakentamiseen maaseudulle. Tuen avulla Partel voi rakentaa kuituverkkoa 16 alueelle Paraisilla vuosina 2022–2024.

Vuonna 2022 ensimmäisinä vuorossa ovat Vidkulla, Skyttala, Bodnäsin rantatie, Västermälö, Lielahdentie, Pito ja Kopparö. Tämän jälkeen vuorossa ovat Fallböle, Bollböle-Fagerkulla, Sydmo-Nulto-Mustfinn, Kårlax, Ali-Kirjala, Skråbbo, Nauvo Simonby, Korppoo Bonäsintie ja Korppoo Rumarintie, jotka rakennetaan vuoden 2024 loppuun mennessä (rakentamisjärjestys määräytyy alueiden tilausmäärän perusteella).

Partel on hakenut EU-rahoitusta myös alueille Lillmälön kylä, Nauvon Lillandetintie ja Nauvon Biskopsö / Vikom. Tukipäätöstä odotetaan alkuvuodesta 2022.

SAARISTOKULTTUURI

Kulttuurin saralla Paraisten kaupunki järjestää Iniössä esimerkiksi elokuvanäytöksiä (noin yksi elokuva kuukaudessa tammikuusta huhtikuuhun sekä syyskuusta joulukuuhun).

Kulttuuria eri-ikäisille

Peruskoulun oppilaille tarjotaan kulttuuria koulussa opetussuunnitelman mukaisesti.

Senioreille järjestämme ns. kulttuurikerhotoimintaa vaihtelevalla ohjelmalla noin kerran kuukaudessa sekä tarjoamme ns. kulttuurikassin vaihtelevalla sisällöllä 6–7 kertaa vuodessa.

Paraisten kaupunki tukee Iniöläisten aloitteita – viimeksi toteutettu aloite oli *Doran penkki*. Kaupungin tuki voi olla taloudellista tukea, mutta kaupunki auttaa myös ideakehityksessä sekä rahoitushaussa ja yhteyksien löytämisessä.

Kaupunki tukee rahallisesti mm. Iniö Folk -festivaalia, Iniön nuorisoseuraa ja on tukenut myös Iniön osavuosisukkaita esimerkiksi näyttelyn järjestämisessä Snäckanissa. Keistiö byalag rf on vastikään anonut projektitukea ja asiaa käsitellään maaliskuussa kulttuurilautakunnan

kokouksessa.

Lisäksi ostamme tai tuotamme itse teatterinäytöksiä ja konsertteja Iniöön (esim. VårKultur, Musik i Mars sekä Kulturparlamentet). Kesän aikana kulttuurilautakunta ei järjestä tapahtumia saaristossa, sillä kesäaikaan yhdistyksillä on paremmat taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa tapahtumia itsenäisesti. Paraisten kaupunki tukee toimintaa muina vuodenaikoina.

Kulturellen.fi on perustettu kulttuurikokemusten tarjoamiseksi verkon kautta saaristolaisille ja muille, joilla on vaikea osallistua tavanomaiseen kulttuuritoimintaan. Sisältöä kehitetään jatkuvasti ja sivuston kautta voi osallistua mm. konsertteihin ja teatterinäytöksiin sekä päästä osalliseksi sisältöön, jota vapaaehtoiset tuottavat. Näitä ovat esimerkiksi luontopäiväkirja, puutarhapäiväkirja ja esitelmät eri paikoista ja kylistä.

Nuorisotoiminta

Paraisten kaupungin vapaa-ajan ohjaajat vierailevat Iniön vapaa-ajan ohjaajien luona kerran kuukaudessa kouluvuoden aikana. Tällä tavoin mahdollistetaan ns. avoimet nuorisotilat, eli tarjotaan lapsille ja nuorille mahdollisuus kokoontua ja kokeilla eri aktiviteetteja. Näiden tapaamisten välissä vapaa-ajan ohjaajalla on vastuu pitää yhteyttä nuoriin ja kuulla heidän toiveitaan. Välillä on järjestetty retkiä Turkuun ja tarjottu mahdollisuutta osallistua nuorisotoimintaan Nauvossa tai Korppoossa kun ohjelmassa on ollut jotain erityisempää, kuten konsertteja, seikkailuretkiä tai yöpymisiä. Tällä tavoin Iniön nuoret voivat ylläpitää yhteyksiään muihin saariston nuoriin.

Inventoinnit ja arvioinnit päätöksenteon tukena

Rakennetun kulttuuriympäristön ja luonnonympäristön osalta erilaiset inventoinnit ja vaikutusten arvioinnit, joita laaditaan erilaisissa projekteissa, antavat tietosisältöä saariston ainutlaatuisuudesta, sen ominaispiirteistä ja historiasta. Sen lisäksi että tietoa hyödynnetään kaupungin päätöksenteossa kuten kaavoituksessa, on paikallisilla toimijoilla mahdollisuus hyödyntää monipuolista verovaroin koottua ja kartoitettua informaatiota ja edesauttaa sitä kautta saariston brändityötä. Kaupunki toivoo tietosisältöjen kokoamisen ja saaristokulttuuriin liittyvän brändityön edesauttavan myös monipuolista yrittäjyyttä saaristossa.

Unesco-biosfäärialue

Paraisten kaupungilla on keskeinen rooli Saaristomeren Unesco-biosfäärialueessa, joka tarjoaa yhteistyöverkoston ja työstää kestävän kehityksen työkaluja elinvoimaisen saariston hyväksi.

Tärkeä osa biosfäärialueen toimintaa on kestävään kehitykseen ja ympäristöasioihin liittyvän koulutuksen tukeminen biosfääriakatemian avuin. Yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa kehitämme eri malleja ja materiaaleja, jotka auttavat opettajia sisällyttämään opetukseen kestävän kehityksen teemoja sekä luonto- että kulttuurinäkökulmasta (esim. konsepti *Kalakamut*).

Biosfäärialue on viimeisen kahden vuoden aikana panostanut rannikonläheisen kalastuksen edistämiseen. Rannikonläheisen kalastuksen voi nähdä Saaristoon kuuluvana tärkeänä kulttuuriperintönä. Tätä näkemystä on tuotu esiin näyttelyllä *Piscatus – kala ja ihminen* vuosina 2020-2021 sekä saaristokalastuksesta kertovalla lyhytelokuvasarjalla ja erilaisilla innovatiivisilla tuotteilla. Biosfäärialue on järjestänyt keskustelutapahtumia ja tuottanut tietoisuutta lisäävää materiaalia tärkeän elinkeinon näkyvyyden lisäämiseksi.